

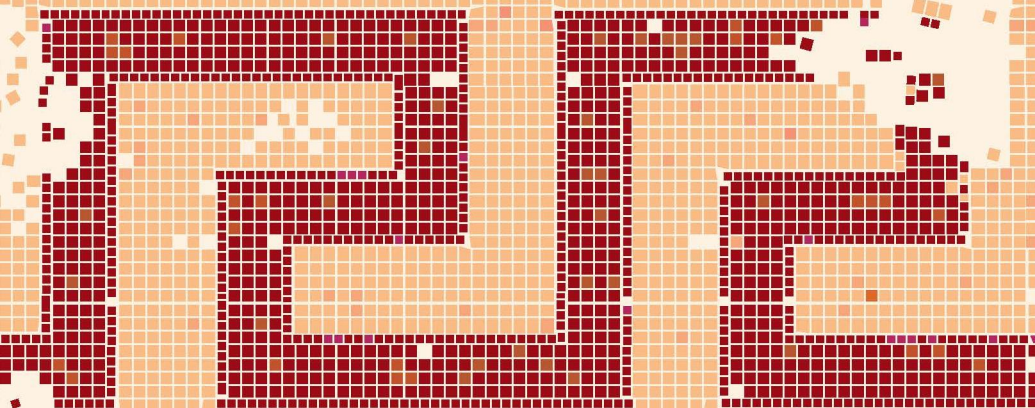
VALERIO MASSIMO MANFREDI

ALEXANDER

VEĽKÝ

DEDIČ RÍŠE

ALEXANDER VEL'KÝ

VALERIO MASSIMO MANFREDI

ALEXANDER VELKÝ

DEDIČ RÍŠE

Z taliančiny preložila

MÁRIA ŠTEFÁNKOVÁ

slovart

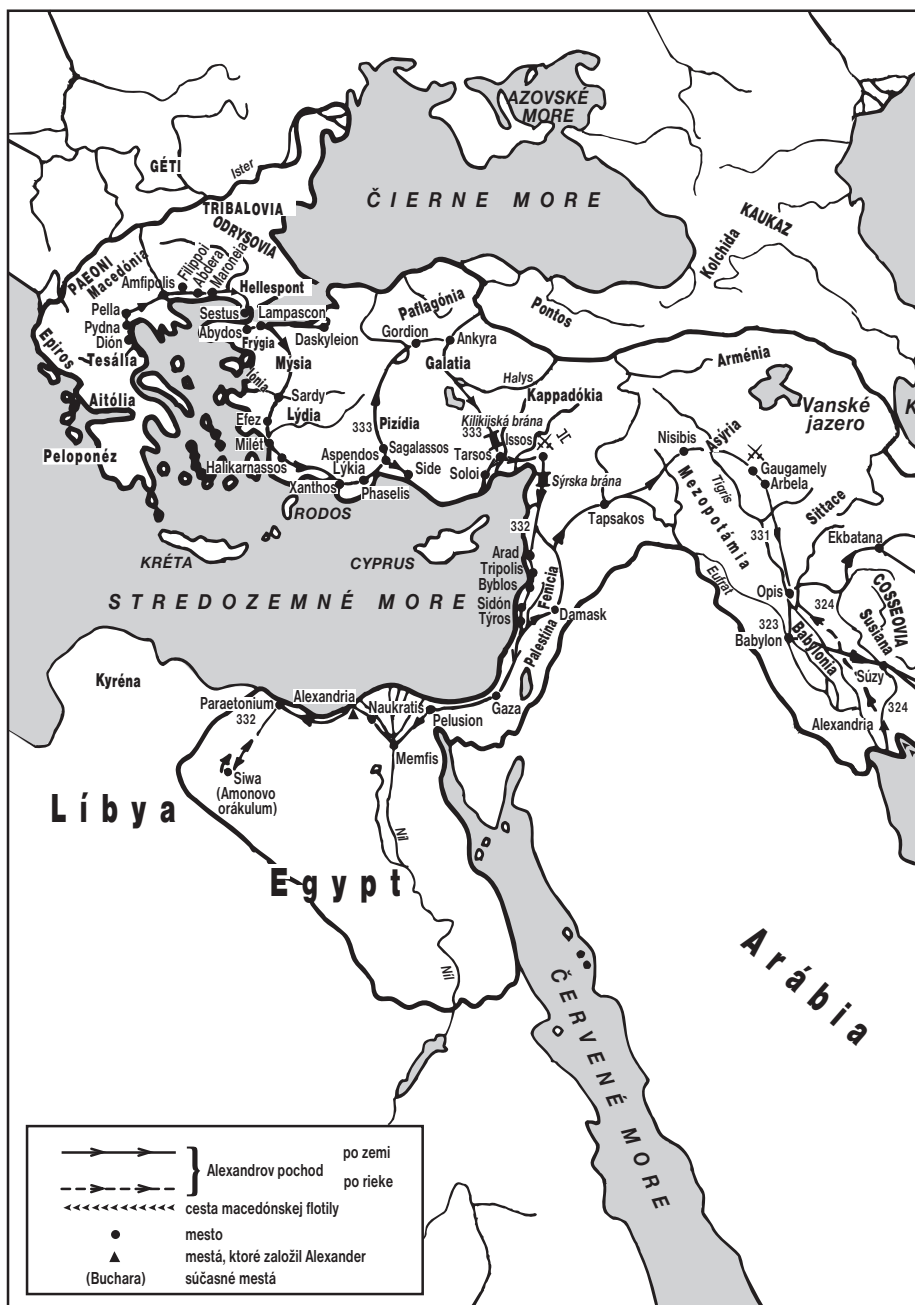
Copyright ©1998 Arnoldo Mondadori Editore S. p. A.,
Milano © 2015 Mondadori Libri S. p. A., Milano
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava 2000, 2016
Translation © Mária Štefánková 2000, 2016

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovat
ani šíriť v nijakej forme, žiadnymi prostriedkami, ani elektronickými,
ani mechanickými a ani vo forme fotokópií, nahrávok,
ani prostredníctvom súčasného a ani budúceho informačného systému
a podobne, bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Z talianskeho originálu Valerio Massimo Manfredi:
Aléxandros, Il figlio del sogno,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Mondadori v roku 1998,
preložila Mária Štefánková.
Vydalo Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.
v Bratislave v roku 2016.
Zodpovedná redaktorka Marta Činovská
Jazyková korektúra Tatiana Dunajová
Editorka Darina Zaicová
Návrh obálky Daniel Markovič
Zalomenie ITEM, s. r. o., Bratislava
Tlač Patria I, spol. s r. o., Prievidza

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1
ISBN 978-80-556-2250-7
www.slovart.sk

Predtým

Štyria Strážcovia pomalými krokmi vystupovali po chodníkoch, vedúcich na vrchol Hory svetla: prichádzali zo štyroch svetových strán a každý z nich niesol otiepku voňavého dreva určenú na obrad ohňa.

Strážca úsvitu mal plášť z ružového hodvábu s modrastým odtieňom a na nohách obuté sandále z jelenej kože. Strážca večerných zôr bol oblečený v karmínovom rúchu so zlatým vzorom a z pliec mu visela dlhá štóla z jemného bysu vyšívaná rovnakými farbami.

Strážca poludnia mal na sebe purpurovú tuniku zdobenú zlatými klasmi a na nohách sandále z hadej kože. Posledný z nich, Strážca noci, bol zahalený v čiernej vlne, utkanej z rúna nenarodených jahniat, posiatej striebornými hviezdami.

Kráčali tak, akoby sa rytmus ich chôdze podriadil hudbe, ktorú mohli počuť iba oni, a k chrámu sa približovali rovnomernými krokmi, prekonávajúc rovnakú vzdialenosť, hoci jeden z nich stúpал po kamennom zráze, ďalší kráčal po rovinatom chodníku a ostatní dvaja postupovali v piesočnatých korytách vyschnutých riek.

Pri štyroch vchodoch do kamennej veže sa ocitli naraz, presne vo chvíli, keď sa rozľahlé neobývané územie náhornej plošiny zahalilo do perleťového svetla úsvitu.

Uklonili sa, dívajúc sa navzájom do tváří cez štyri oblúky vchodov, a potom podišli k oltáru. Prvý začal obrad Strážca úsvitu, ktorý rozložil do štvorca raždie zo santalového dreva. Nasledoval ho Strážca poludnia, ktorý krížom na ne položil zviazané vetvičky akácie. Strážca večerných zôr pridal olúpané konáriky cédra, nazbierané v horách Libanonu. Posledný, Strážca noci, uložil navrch očistené a odležané halúzky kaukazského duba zasiahnutého bleskom, vysušené slnkom vysočiny. Potom všetci štyria vytiahli z batôžkov

posvätné kremene a v rovnakom rytme vykresávali modrasté iskričky na úpätí malej pyramídy, až kým sa nerozho-rel oheň, spočiatku malý, nesmelý, potom čoraz silnejší a mocnejší; rumenné jazýčky zmodrali a napokon takmer zbeleli, celkom sa podobajúc na Nebeský oheň, na božský dych Ahuru Mazdu, boha pravdy a slávy, pána času a života.

Vnútri veľkej kamennej veže si pohundrával svoju ta-jomnú báseň len čistý hlas ohňa, nebolo počuť ani dych štyroch mužov nehybne stojacich uprostred ich rozľahlej vlasti.

Fascinovane pozorovali posvätný plameň, ktorý nadobú-dal formu jednoduchej architektúry konárikov rozložených v rituálnom poriadku na kamennom oltári, upierali oči na úchvatný tanec čistého svetla a modlili sa za ľud a za Kráľa. Veľký Kráľ, Kráľ kráľov, sedel ďaleko, v pompéznej sále svoj-ho kráľovského paláca v nesmrteľnom Persepolise, upros-tred lesa stĺpov pomaľovaných purpurom a zlatom, stráženej okrídlenými býkmi a vzpriamenými levmi.

V tú rannú hodinu na tom zázračnom a osamelom mies-te bol vzduch úplne nehybný, a tak to aj malo byť, až kým Modrý oheň nenadobudol tvary a pohyby svojej božskej podstaty, ktorá ho ustavične ženie do výšky, aby sa spojil s Empireom, svojím prapôvodným prameňom.

No odrazu do ohňa dýchla akási mocná sila a zahasila ho. Pod užasnutými zrakmi Strážcov sa žeravá pahreba znenaz-dajky premenila na čierne uhlíky.

Nijaké iné znamenie, nijaký zvuk okrem zaškriekania so-kola, ktorý mieril k prázdnomu nebu, nijaké iné slová. Šty-ria muži strnulo stáli okolo oltára, zasiahnutí osudovým proroctvom, a z očí im potichu stekali slzy.

V tej istej chvíli kdesi ďaleko, vo vzdialenej západnej kra-jine, prichádzalo chvejúce sa dievča k dubom pri starej svätyni, aby si vyprosilo požehnanie pre dieťa, ktoré sa v jej lone po prvý raz pohlo. Meno dievčaťa bolo Olympias. Me-no dieťaťa prezradil vietor, ktorý prudko prefukoval koru-nami tisícročných dubov a dvíhal suché lístie pod ich gi-gantickými kmeňmi:

ALÉXANDROS

1

Olympias pocítila náhle nutkanie odobrať sa do svätyne v Dodone. Mala pocit, že ju už raz navštívila vo sne, kým spala vedľa svojho manžela Filipa, macedónskeho kráľa, sýteho a opojeného vínom.

Snívало sa jej, že po chodbe sa pomaličky plazil had, ktorý potichu vklzol do ich spálne. Videla ho, ale nemohla sa ani pohnúť, nemohla kričať ani ujsť. Veľký plaz sa vlnovitými pohybmi šmýkal po kamennej dlážke a vo svite mesačných lúčov, ktoré prenikali oblokom, sa mu šupiny leskli medeným a bronzovým odleskom.

Na chvíľu zatúžila, aby sa Filip prebral a vzal ju do náručia, aby ju zohrial na svalnatej, mocnej hrudi, aby ju pohladil veľkými rukami vojaka, ale hneď zasa uprela pohľad na *drakona*, na to podivuhodné zviera, ktoré sa pohybovalo ako duch, ako jedna z čarovných bytostí, ktoré bohovia poďľa ľubovôle vyvolávajú z útrob zeme.

Zvláštne, teraz sa ho už nebála, ani sa jej nehnusil, naopak, čoraz väčšími ju priťahovali a fascinovali jeho kľukaté pohyby, jeho pôvabná a mľkva sila.

Had sa vsunul pod prikrývku, vklzol jej medzi stehná a medzi prsia a ona cítila, že sa jej zmocnil, ľahký a chladný, bez toho, aby jej v najmenšom ublížil, bez násilia.

Snívало sa jej, že jeho semeno sa pomiešalo s tým, ktoré do nej manžel vstrekol silou býka, s prudkosťou kanca, predtým, než ho premohol sen a víno.

Na druhý deň sa kráľ navliekol do brnenia, spolu so svojimi generálmi sa najedol bravčového mäsa a ovčieho syra a odišiel do vojny. Bojoval proti kmeňu Triballov, ktorý bol ešte barbarskejší ako jeho Macedónci: kmene, ktoré sa obliekali do medvedích kožušín, nosili líščie čiapky a žili pozdĺž najväčšej európskej rieky Isteru.

Povedal jej iba toľko: – Nezabudni obetovať bohom po ce-

lý čas, čo budem preč, a porod' mi syna, ktorý sa bude na mňa podobat'.

Potom vysadol na svojho hnedáka a pustil sa do cvalu aj s generálmi a celý dvor sa ozýval zvukom kopýt tátošov a rinčaním zbraní. Po jeho odchode sa Olympias vykúpala v teplej vode, a kým jej slúžky masírovali chrbát špongiami nasiaknutými esenciou jazmínu a pierijských ruží, dala si zavolať Artemis, svoju dojkku, starenu z dobrej rodiny s obrovskými prsiami a úzkymi bokmi, ktorú si doviedla z Epiru, keď sem prišla, aby si vzala Filipa.

Porozprávala jej svoj sen a spýtala sa jej: – Moja dobrá Artemis, čo to značí?

Dojka jej pomohla z horúceho kúpeľa a začala ju utierať uterákmi z egyptského plátna.

– Dievčatko moje, sny sú vždy odkazmi bohov, ale len málo ľudí ich vie vysvetliť. Myslím si, že by si sa mala odobrať do našej najstaršej svätyne a poradiť sa v orákulu v Dodone, v našej vlasti v Epire. Tam sa kňazi už od nepamäti učia rozumieť hlasu veľkého Dia, otca bohov i ľudí, ktorý sa ozýva, keď víctor prefukuje cez koruny tisícročných dubov okolo svätyne, keď šumí v ich lístí na jar či v lete, alebo ho dvíha suché okolo kmeňov na jeseň či v zime.

A tak sa Olympias o pár dní vybrala na cestu ku grandióznej svätyni vystavenej na úchvatnom, impozantnom mieste, v zelenom údolí medzi zalesnenými vrchmi.

Hovorilo sa, že chrám patrí k najstarším na svete: keď sa Zeus ujal moci potom, ako zvrhol z neba otca Kronosa, z jeho ruky vyleteli dve holubice. Jedna si sadla do koruny duba v Dodone, druhá na palmu v oáze Siva na žeravých pieskoch Líbye. A odvtedy na týchto dvoch miestach bolo počuť hlas otca bohov.

– Čo značí sen, ktorý sa mi sníval? – spýtala sa Olympias kňazov vo svätyni.

Kňazi sedeli v kruhu na kamenných sedadlách uprostred zelenej lúky s rozkvitnutými margarétami a záružlím a počúvali víctor, ktorý šelestil lístím dubov. Všetci boli ako vo vytržení.

Jeden z nich napokon povedal: – Značí to, že syn, ktorý sa ti narodí, bude potomkom Dia i obyčajného smrteľníka. Značí to, že v tvojom lone sa krv boha pomiešala s krvou človeka.

Syn, ktorého privedieš na svet, bude žiarit' úžasnou ener-

giou, ale rovnako ako plamene, ktoré žiaria najjasnejším svetlom, spaľujú steny lampáša a rýchlejšie spotrebúvajú olej, čo ich napája, aj jeho duša by mohla spáliť hrud', ktorá ju skrýva.

Spomeň si, kráľovná, na príbeh Achilla, predka tvojho slávneho rodu: mohol si vybrať medzi krátkym a slávnym, alebo dlhým a temným životom. Rozhodol sa pre prvý: obeť život za okamih oslepujúceho svetla.

- Je jeho osud neodvratný? - spýtala sa Olympias, chvejúc sa na celom tele.

- Je to možný osud, - odvetil kňaz. - Ciest, ktorými sa človek môže uberať, je veľa, ale niektorí ľudia sa rodia obdarení silou, ktorá pochádza od bohov a ktorá sa k nim usiluje vrátiť. Uchovaj si toto tajomstvo v srdci, kým nepríde chvíľa, keď sa povaha tvojho syna naplno rozvinie. Vtedy buď pripravená na všetko, aj na to, že ho stratíš, pretože nech budeš robiť čokoľvek, nezabrániš mu v tom, aby sa naplnil jeho osud, aby sa jeho sláva šírila až na hranice sveta.

Kňaz ešte nedohovoril, a ľahký vánok, ktorý pofukoval v korunách dubov, sa náhle zmenil na silný, teplý južný vietor. Onedlho nadobudol takú silu, že ohýbal vrcholce stromov a prinútil kňazov prikryť si hlavy plášťami.

Vietor so sebou priniesol hustú ružovkastú hmlu, ktorá zatemnila celé údolie, a aj Olympias si pritiahla plášť tesnejšie k telu i na hlavu a zostala nehybne stáť uprostred víru ako socha božstva bez tváre.

Krútnava sa pominula tak, ako prišla, a keď sa hmla rozplynula, sochy, stély a oltáre, ktoré zdobili posvätné miesto, zostali pokryté tenkou vrstvičkou červeného prachu.

Kňaz, ktorý hovoril ako posledný, sa ho dotkol končekom prsta a priblížil si ho k perám.

- Tento prach sem priniesol závan líbyjského vetra, dych Dia Amona, ktorý má svoje orákulum medzi palmami Sivy. Je to mimoriadny zázrak, pretože dve najstaršie orákulá na svete, oddelené obrovskou vzdialenosťou, sa ozvali obe v tej istej chvíli. Tvoj syn začul volania, ktoré prichádzajú zďaleka, a možno pochopil ich posolstvo. Jedného dňa ich začuje opäť vnútri veľkej svätyne, obklopenej pieskom púšte.

Po týchto slovách sa kráľovná vrátila do Pelly, hlavného mesta v kraji prašných ciest v lete a blatistých v zime, so strachom a obavami očakávajúc deň, keď sa narodí jej syn.

Pôrodné bolesti sa jej zmocnili jedného jarného večera, keď zapadlo slnko. Ženy zapálili lampáše a dojka Artemis poslala po babicu a po lekára Nikomacha, ktorý už liečil starého kráľa Amyntasa a ktorý už dohliadal na narodenie nejedného kráľovského potomka, či už právoplatného, alebo ľavobočka.

Nikomachos bol pripravený, lebo vedel, že čas nadišiel. Opásal si zásteru, dal ohriať vodu a priniesť svietniky, aby bolo dosť svetla.

No nechaj, aby najprv prišla ku kráľovnej babica, lebo žena je radšej, ak sa jej dotýka iná žena vo chvíli, keď privádza na svet svoje dieťa: len žena môže precítiť bolesť a osamotenosť, v ktorej sa rodí nový život.

Kráľ Filip v tej chvíli obklúčil mesto Poteidaia a za nič na svete by neopustil bojové línie.

Bol to dlhý a ťažký pôrod, pretože Olympias mala úzke boky a krehkú telesnú konštrukciu.

Babica jej utierala pot a opakovala: – Nože, dievčatko, potlač! Pohľad na tvojho syna ti vynahradí všetku bolesť, ktorú musíš v tejto chvíli pretrpieť!

Vlhčila jej pery studničnou vodou, ktorú slúžky ustavične vymieňali v striebornej nádobe.

No keď sa bolesť ustavične stupňovala, až Olympias takmer stratila vedomie, Nikomachos zasiahol, viedol babicine ruky a prikázal Artemis, aby tlačila na brucho kráľovnej, pretože ona na to už nemala dosť síl a dieťa tým trpelo.

Položil ucho na kráľovnin vydutý život a počul tlkot malého srdiečka, ktorý sa zrýchľoval.

– Tlač tak mocne, ako len vládzeš, – prikázal dojke. – Dieťa sa musí narodiť čím skôr.

Artemis sa celou silou navážila na kráľovnú, ktorá s mocným výkrikom porodila.

Nikomachos zaviazal pupočnú šnúru ľanovou niťou, potom ju prestrihol bronzovými nožnicami a dezinfikoval ranu čistým vínom.

Dieťa sa rozplakalo a on ho odovzdal ženám, aby ho umyli a obliekli. Artemis mu prvá pozrela do tváre a úplne ju to ohromilo.

– Nie je krásny? – spýtala sa a utierala mu tváričku chumáčikom vlny namočeným v oleji.

Babica mu umyla hlavu, a keď ho poutierala, nevedela zadržať prekvapenie. – Má vlásky ako šesťmesačné dieťa, a krásne zlatisté. Vyzerá ako malý Eros.

Medzitým mu Artemis obliekla maličkú ľanovú tuniku, lebo Nikomachos nesúhlasil s tým, aby sa deti uväzovali natesno, ako bolo zvykom vo väčšine rodín.

- Čo myslíš, akej farby má oči? - spýtal sa babice.

Žena priblížila lampáš a oči dieťaťa sa zablysli meňavým odleskom. - Neviem, ťažko povedať. Chvilami vyzerajú modré, chvíľami tmavé, takmer čierne. Možno je to tým, že sú jeho rodičia navzájom takí odlišní...

Medzitým sa Nikomachos staral o kráľovnú, ktorá, ako sa často stáva prvorodičkám, krvácala. V obave, že sa to môže stať, dal vopred priniesť sneh z vrcholku hory Bermios.

Urobil z neho obklady a položil ich na Olympiadino brucho. Kráľovnej nabehli zimomriavky, bola unavená a vyčerpaná, ale lekár nič nedbal a pokračoval s ľadovými obkladmi, kým nevidel, že krvácanie celkom ustalo.

Potom si sňal zásteru a umyl si ruky a zvyšok opatery kráľovnej zveril ženám. Dovolil, aby jej vymenili plachty, aby jej poutierali pot jemnými špongiami namočenými v ružovej vode, aby jej obliekli čistú košeľu z truhlice a dali napiť.

Nikomachos jej potom ukázal synčka. - Toto je Filipov syn, kráľovná. Porodila si krásne dieťa.

Napokon vyšiel na chodbu, kde čakal jazdec z kráľovskej stráže, prichystaný na cestu.

- Chod', cválaj ku kráľovi a povedz mu, že sa mu narodilo dieťa. Povedz, že je to chlapec, že je krásny, zdravý a silný.

Jazdec si prehodil plášť na plecía, zavesil si torbu cez plece a rozbehol sa preč. Predtým, než zmizol za ohybom chodby, ešte za ním Nikomachos zakričal: - Povedz mu, že aj kráľovná je v poriadku.

Muž sa ani nezastavil. Onedlho bolo počuť na dvore zaerdžanie a potom cval, ktorý sa zakrátko stratil v uliciach spiacceho mesta.

2

Artemis vzala dieťa a položila ho na posteľ vedľa kráľovnej. Olympias sa nadvihla na lakťoch, oprela sa chrbtom o vankúše a pozrela sa na syna.

Bol krásny. Mal plné pery a jemnú ružovú tváričku. Svetlogaštanové vlásky žiarili zlatým leskom a presne uprostred čela mal hviezdu, ktorú babice nazývajú „teliatko ho oblízalo“, teda zdvihnutý pramienok vlásokov rozdelený na dvoje.

Videlo sa jej, že oči má modré, ale v ľavom oku mal akúsi temnú škvrnu, takže pri zmene svetla vyzeralo tmavšie.

Olympias ho zdvihla, pritísila ho k sebe a hojdala ho, kým neprestal plakať. Potom si odhalila hrud' a chcela ho dojčiť, ale Artemis k nej podišla a povedala jej: – Dievčatko, na to je tu dojka. Nesmieš dovoliť, aby ti ochabli prsia. Kráľ sa onedlho vráti a ty budeš musieť byť krásna a žiaduca ako nikdy predtým.

Natiahla ruky a chcela dieťa vziať, ale kráľovná jej ho nedala, priložila si ho k prsiam a nakrmila ho svojím mliekom, kým pokojne nezaspalo.

Medzitým posol prudko cválal tmou, aby bol čím skôr pred kráľom. O polnoci dorazil k rieke Axios a popchol koňa na most z člnov, ktorý spájal oba brehy. V Tessalonike si vymenil koňa a ešte za tmy cválal ďalej na Chalkidiku.

Úsvit ho zastihol pri mori a široký záliv zažiaril od východu slnka ako ohnivé zrkadlo. Šplhal sa na horský masív Kalauros, do čoraz nevlúdnejšieho a tvrdšieho kraja, medzi neschodné skaly, ktoré miestami prudko klesali k moru, ktoré ich lemovalo zúrivo vriacou penou.

Kráľ obliehal staré mesto Poteidaui, ktoré už takmer pol storočia bolo pod kontrolou Aténčanov, no nie preto, že by bol chcel vyvolať spor s Aténami, ale preto, že ho pokladal za macedónske teritórium a mal v úmysle potvrdiť svoju

nadvládu na celom území, ktoré sa rozprestieralo medzi zálivom Tessalonikou a Bosporskou úžinou. V tej chvíli sa kráľ Filip v plnej zbroji, zaprášený, spotený a zakrvavený, so svojimi spolubojovníkmi v jednej z veží chystal na rozhodujúci útok.

- Muži, - zvolal, - ak ste niečo hodní, teraz je čas dokázať to! Darujem najkrajšieho koňa zo svojich stajní prvému, kto bude mať odvahu vrhnúť sa so mnou na nepriateľské múry, ale prisahám pri Diovi, že ak čo len jediného z vás uvidím, že v rozhodujúcej chvíli zaváha, namojdušu ho tak zbičujem, že mu zoderiem kožu z tela. A urobím to osobne. Počuli ste ma dobre?

- Počuli sme ťa, kráľ náš!

- Tak poďme! - zavelil Filip a dal znamenie obsluhu, aby uvoľnila kladky. Most narazil na naštrbené a údermi baraniel spolu zrúcané múry a kráľ sa vrhol vpred kričiac a sekajúc šablou tak rýchlo, že ostatní mu sotva stačili držať krok. Vojaci dobre vedeli, že panovník vždy dodrží slovo, a hufne sa vrhali za ním, strkali sa navzájom šablami a zhadzovali z hradieb obrancov mesta oslabených nedostatkom potravy a bdením a vyčerpaných bojmi trvajúcimi celé dlhé mesiace. Za Filipom a jeho družinou sa valil zvyšok vojska a všetci zvádzali kruté boje s poslednými obrancami, ktorí bránili ulice a vchody do domov.

Pri západe slnka Poteidaia na kolenách prosila o milosť.

Posol dorazil, keď už bola takmer noc. Uštvál dva kone, a keď sa prehupol cez vŕšky, čo obkolesovali mesto, videl blikotajúce ohne okolo celých mestských hradieb a počul výkriky macedónskych vojakov, ktorí sa hlučne veselili.

Ostrohmi popchol koňa a zakrátko docválal do tábora. Tam požiadal, aby ho doviedli do kráľovho stanu.

- Čo chceš? - spýtal sa ho dôstojník zo stráže pochádzajúci zo severu, súdiac podľa jeho prízvuku. - Kráľ je zaneprázdnený. Mesto padlo a práve rokuje s vyslancami vlády.

- Narodil sa princ, - odvetil posol.

Dôstojník sa zarazil. - Nasleduj ma.

Panovník v bojovom brnení sedel vo svojom stane obkolesený generálmi. Hneď za ním sa nachádzal miestodržiteľ Antipatros. Všetci prítomní reprezentanti Poteidaie počúvali Filipa, ktorý diktoval svoje podmienky, a to sa nijako nedalo nazvať rokovaním.

Dôstojník, vedomý si toho, že jeho vyrušenie je neospravedlniteľné, no ešte horšie bude neoznámenie takej dôležitej správy, skríkol jedným dychom:

- Kráľ môj, prišla správa z paláca: narodil sa ti syn!

Vyslanci z Poteidaie, bledí a vyčerpaní, sa na seba pozreli, vstali zo stoličiek, na ktoré ich usadili, a poodstúpili nabok. Antipatros vyskočil na nohy a zastal s rukami skríženými na prsiach ako človek, ktorý očakáva rozkaz alebo slovo svojho panovníka.

Filip bol práve v polovici vety: - Vaše mesto nám bude musieť dodať... - a dokončil ju celkom zmeneným hlasom: - ... syn.

Vyslanci, ktorí nepochopili, sa opäť na seba vystrašene pozreli, no Filip už zhodil na zem stoličku, odsotil dôstojníka a chytil za plecía posla.

Oheň fakieľ mu vykresľoval tvár v ostrých kontrastoch svetla a tieňa a zažíhal mu pohľad.

- Povedz mi, aký je, - rozkázal rovnakým tónom, akým zvykol prikazovať svojim bojovníkom ísť zomierať za slávu Macedónie.

Posol cítil, že toho vie len žalosťne málo na to, aby uspokojil kráľovu požiadavku, vlastne to bolo len pár slov. Odkášlal si a ohlásil zvučným hlasom:

- Kráľ, máš syna, krásneho, zdravého a silného!

- Ako to vieš? Videl si ho?

- To by som sa nikdy neodvážil, pane. Bol som na chodbe, taký som mal rozkaz, nachystaný v plášti, s torbou a zbraňou. Vyšiel Nikomachos a povedal... povedal presne toto: „Choď, cválaj ku kráľovi a povedz mu, že sa mu narodilo dieťa. Povedz, že je to chlapec, že je krásny, zdravý a silný“.

- Povedal ti, že sa na mňa podobá?

Muž zaváhal, potom odvetil: - Nepovedal mi to, ale som si istý, že sa na teba podobá.

Filip sa obrátil k Antipatrovi, ktorý mu vyšiel v ústrety, aby ho objal, a v tej chvíli si posol spomenul, že utekajúc dolu schodmi začul aj ďalšie slová. - Lekár povedal aj to, že...

Filip sa prudko obrátil. - Čo?

- Že kráľovná sa má dobre, - dokončil posol jedným dychom.

- Kedy sa to stalo?

- Minulú noc, krátko po západe slnka. Zbehol som zo

schodov a hybaj. Ani raz som sa nezastavil, nejedol som a len som pil z fľaše, ani som nezosadol, iba keď som menil koňa... Len aby som ti čím skôr priniesol správu.

Filip sa vrátil a rukou ho potľapkal po pleci. – Dajte to-muto priateľovi najesť a napiť. Dajte mu, čo si zažiada. A nech sa vyspí v dobrej posteli, lebo mi priniesol tú najlepšiu správu.

Vyslanci panovníkovi tiež blahoželali a usilovali sa využiť priaznivú chvíľu a dosiahnuť v rokovaní nejaké výhody navyše, keď videli, ako sa Filipovi zlepšila nálada, ale kráľ vyhlásil: – Teraz nie, – a vyšiel von spolu so svojím pobočníkom.

Okamžite dal zvolať veliteľov všetkých pozemných jednotiek svojho vojska, dal privieźć víno a chcel, aby si s ním všetci pripili. Potom rozkázal: – Dajte zatrúbiť na nástup. Chceme, aby moje vojsko nastúpilo v perfektnom poriadku, a to pechota aj jazda. Chceme zvolať zhromaždenie.

Po poli sa rozľahli zvuky trúbky a muži, už čiastočne opití či polonahí pod stanmi s prostitutkami, povyskakovali na rovné nohy, navliekli si brnenia, uchopili kopije a bežali najrýchlejšie ako vedeli a stavali sa do radov, pretože zvuk trúbky bol ako hlas kráľa, ktorý kričal do noci.

Filip už stál na vyvýšenom pódiu obkolesený dôstojníkmi, a keď sa rady sformovali, najstarší vojak zvolal, ako bolo zvykom: – Prečo si nás zavolať, kráľ náš? Čo si žiadaš od svojich vojakov?

Filip podišiel dopredu. Oblečené mal slávnostné železné brnenie, dlhý bieloskvúci plášť a na nohách sandále z tepaného striebra.

Ticho prehlušovalo iba fŕkanie koní a zvuky nočných zvierat prilákaných ohňami v tábore. Generáli stojaci po boku panovníka si všimli, že má červenú tvár, akoby sedel pri ohni, a oči sa mu ligotali.

Skríkol: – Muži Macedónie! V mojom paláci v Pelle mi kráľovná porodila syna! Vyhlasujem vo vašej prítomnosti, že je to môj právoplatný dedič a týmto vám ho zverujem. Jeho meno je

ALEXANDROS!

Dôstojníci rozkázali prítomným vztýčiť zbrane: pechota zdvihla macedónske bojové kopije dlhé až dvanásť stôp,

jazdeckto vztýčilo k oblohe les oštepov, zatiaľ čo kone dupotali a erdžali, hryzúc uzdy.

Odrazu všetci začali rytmicky skandovať princovo meno:

Aléxandre! Alexandre! Aléxandre!

Búchali rukoväťami kopijí o štíty a obrovský hluk stúpala až ku hviezdám.

Takto mali pocit, že aj sláva Filipovho syna bude stúpať rovnako ako ich hlasy, ako rinčanie ich zbraní, až tam k sídlu bohov, medzi súhvezdia na oblohe.

Keď kráľ rozpustil zhromaždenie, vrátil sa aj s Antipatrom a so svojimi pobočníkmi do stanu, kde ho ešte stále trpezlivo a zmierene čakali vyslanci z Poteidaie. Filip sa priznal: – Mrzí ma len jedno: že tu nie je Parmenión a neteší sa s nami.

Generál Parmenión však v tej chvíli táboril so svojím vojskom vo vrchoch Ilýrie neďaleko jazera Lychnitis, aby aj z tej strany zabezpečil hranice Macedónie. Neskôr ktosi bude tvrdiť, že v ten istý deň, keď Filipovi ohlásili narodenie syna, nielenže dobyl mesto Poteidaiu, ale dosiahol aj ďalšie dve víťazstvá: Parmenión porazil Ilýrov a jeho štvorzáprah zvíťazil v súťaži vozov v Olympii. Preto aj veľtci tvrdili, že dieťa narodené v deň troch víťazstiev bude neporaziteľné.

V skutočnosti Parmenión porazil Ilýrov už začiatkom leta a krátko nato sa uskutočnili olympijské hry a súťaže vozov, ale v každom prípade možno povedať, že Alexander sa narodil v roku skvelých úspechov a že všetko nasvedčovalo tomu, že ho čaká budúcnosť hodná väčšmi budúcnosti boha než človeka.

Vyslanci z Poteidaie sa usilovali nadviazať rokovania v bode, v ktorom boli prerušené, no Filip ukázal na svojho zástupcu: – Generál Antipatros dokonale pozná moje názory, rokujte s ním.

– Ale pane, – namietal Antipatros, – je úplne nevyhnutné, aby kráľ...

Nemal čas ani dokončiť vetu, lebo Filip si hodil na plecía plášť a písknutím privolať svojho koňa. Antipatros vyšiel za ním. – Pane, prežili sme tu celé mesiace obliehania a tvrdých bojov, aby sme dosiahli túto chvíľu, a ty teraz nemôžeš...

- Pravdaže môžem! - zvolal kráľ, vyskočil na koňa a po-
hnal ho. Antipatros pokrútil hlavou a obrátil sa, aby sa vrá-
til nazad do kráľovského stanu, keď ho zavrátil Filipov hlas.
- Tu máš! - zvolal, stiahol si z prsta pečatný prsteň a hodil
mu ho. - Toto budeš potrebovať. A rokuj rozvážne, Antipat-
ros, táto vojna nás stála hotový majetok!

Generál v letku chytil kráľovský prsteň s pečatou a chví-
ľu sa díval na svojho kráľa, ktorý letel cez tábor a vyšiel juž-
nou bránou. Potom skríkol na strážu. - Za ním, vy hlupáci!
Necháte ho odísť samého? Hýbte sa, dočerta s vami!

A kým sa strážu cvalom pustili za ním, ešte na chvíľku za-
zrel Filipov plášť zabelieť sa v mesačnom svetle pod svahom
hory a potom mu zmizol z očí. Vrátil sa nazad do stanu, usa-
dil vyslancov z Poteidaie, ktorí sa tvárili čoraz zmätenejšie,
sadol si aj sám a pýtal sa:

- Tak, kde sme to prestali?

Filip cválal celú noc a celý nasledujúci deň. Zastavil sa len
vtedy, keď potreboval vymeniť koňa alebo napiť sa spolu so
svojím zvieraťom pri prameňoch alebo pri studniach. Na
dohľad k Pelle dorazil až po západe slnka, keď jeho posled-
né lúče ešte farbili na purpurovo vzdialené končiare hory
Bermios, doposiaľ pokryté snehom. Po pláni sa preháňali
obrovské stáda koní, takže to vyzeralo, akoby sa vlnilo mo-
re, a tisícky vtákov sa vznášali nad pokojnými vodami jazera
Borboros, kde sa chceli uložiť k spánku.

Večernica sa trblietala na oblohe tak zreteľne, akoby v ja-
se súťažila s mesiacom, ktorý pomaly vychádzal nad pokoj-
nú morskú hladinu. Bola to hviezda panovníckej dynastie
Argeovcov, ktorá na tomto území panovala od čias Herkula,
nesmrteľná hviezda, najkrajšia zo všetkých na oblohe.

Filip zastavil koňa, aby sa na ňu mohol zadívať a poprosiť
ju o pomoc. - Stoj pri mojom synovi, - vravelo jeho srdce,
- daj, nech kraľuje po mne, a po ňom zasa jeho deti a po
nich deti ich detí.

Potom vošiel do kráľovského paláca, neočakávaný, una-
vený a zaliaty potom. Privítali ho zvuky, šuchot odevov žien,
ktoré sa ponáhľali po chodbách, cengot zbraní strážcov.

Keď sa zjavil vo dverách spálne, kráľovná sedela na stolci
takmer nahá, len zľahka zahalená iónskou spodničkou zdo-
benou jemným plisovaním. Miestnosťou sa niesla vôňa pie-
rijských ruží a dojka Artemis držala na rukách dieťa.